

VAALIOHJELMA 2019

Hyväksytty liittokokouksessa 25.11.2018

Ilmastonmuutoksen torjuminen ykköseksi

- **Karsitaan ilmastolle haitallisia tukia ja otetaan käyttöön haittaverot.** Tukemisen sijaan ympäristölle haitallista toimintaa on verotettava entistä tiukemmin. Verotetaan ympäristöhaittoja, oli kyse sitten autoilusta tai eläintuotannosta. Otetaan käyttöön lihavero ja muovivero.
- **Hiilineutraali Suomi 2030 - vähemmän päästöjä kuin hiilinieluja.** Pohjoiset metsät ovat yksi maailman merkittävimmistä hiilinieluista, ja siksi metsähakkuita on rajoitettava. Lopetetaan avohakkuut valtion mailla ja kehitetään metsätaloutta kestävään suuntaan.
- **Uusiutuvan energian Suomi!** Panostetaan uusiutuvien energianlähteiden tutkimukseen ja kehitykseen. Kehitetään Suomelle energiaohjelma, jolla päästään eroon fossiilisista energianlähteistä 2020-luvulla.
- **Sekajäte historiaan** - Panostetaan kiertotalouteen, jätteenkäsittelyyn ja uusiokäyttöön. Luodaan Suomeen yhtenäinen jätteenkäsittelyjärjestelmä ja velvoitetaan tuottajat osallistumaan tuotteistaan aiheutuvien jätteiden kierrätykseen.
- **Tuetaan kestävän yhdyskuntarakenteen kehittämistä.** Rakennetaan tiiviitä, eläviä ja viihtyisiä kaupunkeja, jotka säästävät luontoa ympärillämme. Panostetaan asuntotuotannon kasvattamiseen, uusiutuviin rakennusmateriaaleihin ja raideliikennetkaisuihin.
- **EU ilmastonmuutoksen torjumisen edelläkävijäksi.** Tehostetaan EU:n päästökauppaa laajentamalla sen maantieteellistä ja sektorikohtaista kattavuutta. Laajennetaan päästökauppa kattamaan myös liikenteen sekä metsä- ja maatalouden päästöt. Vähennetään päästöoikeuksien määrää ja varmistetaan riittävän nopea päästövähennysten taso. Kiristetään ympäristölle haitallisen toiminnan sääntelyä ja ajetaan alas ympäristölle haitalliset EU-tuet, kuten eläintuotannon tuet.

Suojellaan ainutlaatuinen pohjoinen luonto

- **Asetetaan luonto etusijalle.** Lopetetaan avohakkuut valtion mailla ja kasvatetaan luonnonsuojelun määrärahoja. Toteutetaan soidensuojeluohjelma ja suojellaan YK:n biodiversiteettisopimuksen mukaan 17% Suomen maa-alueesta. Nostetaan METSO-ohjelman rahoitusta niin, että 10% Etelä-Suomen metsistä saadaan suojelun piiriin. Velvoitetaan metsäteollisuus sertifioimaan talousmetsät FSC-sertifikaatilla.
- **Suojellaan arktinen alue ja rauhoitetaan se taloudelliselta riistolta.** Kielletään öljynporausta ja rajoitetaan uusien laivareittien avaamista arktisille alueille. Suomen ei tule rakentaa Jäämeren rataa.
- **Pelastetaan Itämeri!** Valvotaan tehokkaasti Itämeren liikennettä eikä rakenneta uusia laivaväyliä. Kielletään pilssi- ja jätevesien lasku Suomen merialueille ja vaikutetaan kiellon laajentamiseen koko Itämerelle. Vähennetään maatalouden ja teollisuuden päästöjä Itämeren valuma-alueella, johon lähes koko Suomi kuuluu.
- **Lisätään lajiensuojelun keinoja.** Rahoitetaan uhanalaisten lajien levinneisyyden ja ekologian selvittämistä ja varmistetaan lajitietokeskuksen riittävä rahoitus. Toteutetaan uhanalaisten lajien suojelun toimenpideohjelman toimet. Helpotetaan vapaaehtoisten tekemien lajihavaintojen luonnonsuojelukäyttöä kehittämällä tietojärjestelmiä ja yhteistyötä viranomaisten kanssa.
- **Lopetetaan ylikalastus.** Tehostetaan kalastuksen valvontaa EU:n aluevesillä ja rajoitetaan ylikalastettujen kalalajien tuontia. Toteutetaan kansallinen kalatiestrategia ja päivitetään vesilakia siten, että vesirakentamisen aiheuttamat kalataloushaitat voidaan minimoida.
- **Suojellaan kaupunkiluontoa.** Turvataan kaupunkieläimille mahdollisimman laajat elinympäristöt pitämällä huolta kattavasta ekologisten käytävien verkostosta. Edistetään kaupunkiluonnon monimuotoisuutta esimerkiksi niityillä, viherkatoilla, katupuilla ja kaupunkiviljelyllä.

Kohti vegaanista Suomea ja Eurooppaa

- **Ajetaan alas eläintuotannon tuet.** Eläintuotantoon tukeminen julkisista varoista pitää esimerkiksi lihan keinotekoisesti halvempana kuin kasvisproteiinit, jolloin lihan kuluttaminen on helpompaa. Eläintuotannon tukeminen on lopetettava ja maataloustuet suunnattava vähäpäästöiseen ja ympäristön monimuotoisuutta tukevaan ruuantuotantoon niin EU-tukien kuin kansallisten tukien osalta. Edistetään vertikaaliviljelyä ja muita tulevaisuuden vähän tilaavieviä ruuantuotannon muotoja.
- **Otetaan käyttöön eläintuotevero.** Pelkkä eläintuotannon tukien laskeminen ei riitä. Eläintuotteiden hintaa tulee nostaa myös verotuksella. Haluamme ottaa käyttöön kaikkiin eläintuotteisiin osuvan haittaveron, joka kohdistuu tuotannon negatiivisiin ympäristövaikutuksiin
- **Loppu eläinten hyväksikäytölle!** Eläintuotannosta on luovuttava ja eläinperäisistä tuotteista on pyrittävä kokonaan eroon niin pitkälle kuin se on mahdollista. Kielletään turkistarhaus ja turkisten myynti.

- **Vähemmän lihaa lautasella, terveempi väestö ja ilmasto.** Tuodaan kasvisruokapäivä niin kouluihin, varuskuntiin, sairaaloihin kuin muihinkin julkisiin instituutioihin.

Pelastetaan hyvinvointivaltio

- **Poistetaan köyhyys!** Terveys- ja hyvinvointieroja on kavennettava takaamalla riittävät resurssit ennaltaehkäisyyn ja palveluiden saavutettavuuteen. Kaikille on varallisuudesta riippumatta turvattu laadukkaat julkiset palvelut. Kehitetään EU:n sosiaalista ulottuvuutta varmistamaan jokaiselle Euroopassa asuvalle vahva turvaverkko ja laadukkaat hyvinvointipalvelut.
- **Panostetaan mielenterveyspalveluihin.** Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut sekä tukevat yksilön hyvinvointia että tuovat pitkällä tähtäimellä säästöjä yhteiskunnalle. Ennaltaehkäisevään mielenterveystyöhön on suunnattava lisäresursseja.
- **Otetaan käyttöön elämiseen riittävä perustulo.** Perustulo tarvitaan, jotta voidaan taata vastikkeeton perusturva ilman pelkoa toimeentulon menettämisestä. Perustulo purkaa kannustinloukkuja ja tekee työn tekemisestä kannattavampaa. Näin perustulo vastaa muuttuvan työelämän tarpeisiin ja luo luottamuksen yhteiskuntaa.
- **Asumistuki yksilökohtaiseksi.** Puolison ja kämppiksen tulojen vaikutus asumistukeen on poistettava. Perustulon käyttöönoton myötä asumistuki korvataan perustulon aluekohtaisella asumislisällä.
- **Nostetaan opintoraha elämiseen riittävä tasolle.** Myös opiskelijoille kuuluu riittävä perustoimeentulo. Opiskelijat ovat ainoa ihmisryhmä, joiden odotetaan kustantavan elämisensä lainarahalla. Siksi askeleena kohti perustuloa tulee opintoraha nostaa muiden perusturvaetuuksien tasolle.

Koulutuslupauksesta totta

- **Perutaan koulutusleikkaukset!** Viime vuosina on leikattu Suomen suurimmasta vahvuudesta, maksuttomasta ja laadukkaasta koulutuksesta. Nyt on aika kääntää kehityksen suunta! Panostetaan koulutukseen sekä jokaisen tasa-arvoisiin mahdollisuuksiin pärjätä ja kehittyä tulevaisuuden yhteiskunnassa.
- **Poistetaan nykymuotoiset ylioppilaskirjoitukset.** Ylioppilaskirjoitukset ohjaavat opiskelua koko lukion ajalta, määrittelevät opiskelijan jatko-opintomahdollisuuksia ja lisäävät epätasa-arvoa eri toisen asteen koulutuksen käyneiden välille.
- **Siirrytään aitoon maksuttomuuteen myös toisen asteen koulutuksessa.** Tarjotaan oppimateriaalit, tarvikkeet, työvälineet ja -asut sekä opiskelun kannalta välttämätön sisältö maksuttomasti. Opiskelun kulut eivät saa kaatua opiskelijan maksettavaksi - oli kyse sitten turvakengistä tai opintomatkasta.
- **Poistetaan kansainvälisten opiskelijoiden lukukausimaksut.** Myös kansainvälisille opiskelijoille kuuluu maksuton koulutus! Lukukausimaksut ovat vähentäneet kansainvälisten opiskelijoiden oleskelulupahakemuksia tilanteessa, jossa

tarvitsemme lisää kansainvälisiä osaajia. Niiden poisto on sekä yhdenvertaisuusteko, että tärkeää Suomen talouden kehitykselle.

- **Lisätään yhteiskunnallisen vaikuttamisen opetusta.** Opetusta yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta tarvitaan lisää etenkin ammatillisessa koulutuksessa. Toteutetaan opetuksen lisääminen osallisuuden avulla niin, että oppilaitokset tiivistävät yhteistyötä opiskelijakuntien kanssa.
- **Taataan jokaiselle mahdollisuus opiskella myös muussa kuin omassa korkeakoulussa.** Uudistetaan korkeakoulujen rahoitusmallia palkitsemaan koulutussisältöjen tarjoamisesta muillekin kuin tutkinto-opiskelijoille. Varmistetaan jokaiselle mahdollisuus kansainvälistymiseen joko omassa oppilaitoksessa tai vaihto-opiskelun kautta.

Feminismi kaikkien hyväksi

- **Korjataan translaki!** Translaki on korjattava sukupuolen itsemääräämisoikeutta kunnioittavaksi – loppu stereotyyppiselle kahtiajakoon pakottamiselle ja pakkosterilisaatiolle.
- **Tasa-arvoa vanhemmuuteen.** Sateenkaariperheille tasapuolinen kohtelu ja isille paremmat mahdollisuudet jäädä kotiin lasten kanssa.
- **Eroon sukupuolittuneesta palkkakuopasta** – stereotyyppioita kitkettävä ja hoiva-alojen palkkoja nostettava.
- **Miehiä syrjivästä asevelvollisuudesta luovuttava.** Otetaan käyttöön sukupuolineutraalit kutsunnat ja vapaaehtoinen asepalvelus.
- **Loppu seksuaalisen väkivallan vähättelylle!** Rikoslaki on muutettava itsemääräämisoikeutta kunnioittavaksi. Sanallinen häirintä on kiellettävä ja raiskauksen määritelmä päivitettävä suostumusperustaiseksi.
- **Rasismi rikoslakiin.** Puolustetaan ihmisoikeuksia kieltämällä järjestäytynyt rasismi rikoslaisissa.

Kansainvälinen Suomi ja Eurooppa

- **Kannetaan vastuumme globaalien kestävän kehityksen edistämässä!** Nostetaan kehitysyhteistyön rahoitus yhteen prosenttiin bruttokansantuotteesta ja otetaan Suomessa käyttöön yritys vastuulaki, joka velvoittaa yrityksiä välttämään ja vähentämään toimintansa kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia.
- **Toimeentuloedellytyksestä luovuttava perheen yhdistämisissä.** Ihmisen oikeus olla perheensä kanssa ei saa johtua epäinhimillisistä vaatimuksista korkeasta tulotasosta.
- **Asetetaan ihmisoikeudet etusijalle maahanmuuttopolitiikassa.** Pakolaiskiintiötä nostettava radikaalisti vähintään 3000:een. Suomen tulee auttaa hädänalaisia. Taataan jokaiselle apua tarvitsevalle turvapaikka - ketään ei saa palauttaa tai käännäyttää hengenvaaraan!

- **Otetaan käyttöön humanitaarinen viisumi.** Viisumi mahdollistaa turvapaikanhakijan tulon Suomeen turvallisesti hakemaan turvapaikkaa. Viisumi haetaan Suomen suurlähetystöstä pakolaisen oleskelumaassa, ja sen avulla voi matkustaa turvallisesti Suomeen.
- **Helpotetaan maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista.** Lisätään kielikoulutusta ja varmistetaan jokaiselle vähintään työllistymiseen riittävä koulutustaso.
- **Kestävämpi ja yhtenäisempi EU!** Yhtenäistetään EU-maiden verotusta ja määrätään EU:n alueelle tuotaville tuotteille hiilitullit.